

دانشکده‌ی مهندسی کامپیوتر

بهار ۱۴۰۰

CE-40695

فرآیندهای تصادفی: تمرین اول

مدرس: مهدی جعفری

سؤال ۱ فرض کنید X و Y دو متغیر تصادفی پیوسته با تابع احتمال مشترک زیر باشند.

$$f(x, y) = \begin{cases} cx^2y(1+y) & 0 \leq x \leq 3 \text{ and } 0 \leq y \leq 3 \\ 0 & \text{otherwise} \end{cases} \quad (1)$$

۱. مقدار c را بیابید.

۲. مقدار احتمال $P(1 \leq X \leq 2, 0 \leq Y \leq 1)$ را بیابید.

۳. تابع cdf مشترک X و Y را به ازای a و b بین صفر تا ۳ بیابید.

۴. تابع cdf حاشیه‌ای $F_X(a)$ را برای a بین صفر و ۱ بیابید.

۵. تابع pdf حاشیه‌ای $f_X(x)$ را مستقیماً بر اساس رابطه‌ی $f(x, y)$ بیابید و سپس بررسی کنید آیا با مشتق $F_X(x)$ برابر است یا خیر.

۶. آیا X و Y مستقل هستند؟

سؤال ۲ فرض کنید متغیرهای پیوسته‌ی تصادفی $X_1, X_2, X_3, \dots, X_n$ از یکدیگر مستقل بوده و توزیع یکسانی داشته باشند. تابع چگالی احتمال هر یک از متغیرهای تصادفی زیر را پیدا کنید.

$$Y = \max[X_1, X_2, X_3, \dots, X_n] \quad 1.$$

$$Y = \min[X_1, X_2, X_3, \dots, X_n] \quad 2.$$

$$Y = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n X_i \quad 3.$$

سؤال ۳ متغیرهای تصادفی $X_1, X_2, X_3, \dots, X_n$ را به صورت iid با میانگین صفر و واریانس σ^2 در نظر بگیرید. مقادیر S_n و Y_n را به ترتیب به صورت $\frac{S_n}{\sigma\sqrt{n}} - \frac{S_{2n}}{\sigma\sqrt{2n}}$ و $X_1 + X_2 + \dots + X_n$ تعریف می‌کنیم. با استفاده از قضیه‌ی حد مرکزی $\lim_{n \rightarrow \infty} Y_n$ را بیابید.

سؤال ۴ فرض کنید تعدادی اتوبوس برای رسیدن به ایستگاه اتوبوس در ساعت ۱۲ ظهر برنامه‌ریزی شده‌اند اما همواره با X دقیقه تأخیر می‌رسند. X یک متغیر تصادفی نمایی است که تابع چگالی آن به صورت $f_X(x) = \lambda e^{-\lambda x}$ می‌باشد. همچنین فرض کنید شما دقیقاً رأس ساعت ۱۲ به ایستگاه می‌رسید.

۱. احتمال آن که برای رسیدن اتوبوس بیشتر از ۵ دقیقه منتظر بمانید را محاسبه کنید.

۲. فرض کنید تاکنون ۱۰ دقیقه منتظر مانده‌اید، حال احتمال آن که مجبور باشید ۵ دقیقه‌ی دیگر یا بیشتر منتظر بمانید را محاسبه کنید.

سؤال ۵ متغیر تصادفی X را با تابع چگالی $f = e^{-2|x|}$ در نظر بگیرید. برای هر کدام از متغیرهای تصادفی ذکر شده تابع چگالی را بیابید.

$$Y = \begin{cases} |X| & |X| \leq 1 \\ 1 & |X| \geq 1 \end{cases} \quad ۱.$$

$$Z = X^2 \quad ۲.$$

سؤال ۶ فرض کنید که X یک متغیر تصادفی با توزیع هندسی و احتمال موفقیت p باشد.

۱. احتمال اینکه نتیجه‌ی اولین اجرای آزمایش موفق نباشد چقدر است؟ $(P(X > 1))$

۲. مقدار $P(X \leq k)$ را به دست آورید.

۳. احتمال اینکه حداقل در k آزمایش اول به موفقیت نرسد چقدر است؟ $(P(X > k))$

۴. نشان دهید که عبارت زیر در این آزمایش برقرار است و آن را تفسیر کنید.

$$P(X = r + k | X > k) = P(X = r)$$

سؤال ۷ عبارات زیر را اثبات کنید:

۱. با فرض مستقل بودن X و Y $E(X|Y = y) = E(X)$

۲. $E(XY|Y = y) = yE(X|Y = y)$

۳. $E(XY) = E(YE(X|Y))$

سؤال ۸ X را یک متغیر تصادفی یکنواخت در بازه‌ی $0 \leq x \leq 2$ در نظر بگیرید.

۱. با استفاده از نامساوی چیشف یک کران پایین برای $P(|X - 1| \leq 0.75)$ به دست آورید و با مقدار دقیق این احتمال مقایسه کنید.

۲. $P(|X - \mu_X| \leq k)$ را به شکل تابعی از k رسم کنید و آن را با کران به دست آمده در نامساوی چیشف مقایسه کنید و توضیح دهید که با افزایش k کران چه تغییری می‌کند.

نکات

- در این تمرین و سایر تمرین‌های درس، با هرگونه تقلب شدیداً برخورد خواهد شد.
- در صورت داشتن هرگونه سؤال از طریق quera اقدام کنید.
- موعد تحویل این تمرین تا روز ۳ شنبه ۳۱ ام فروردین می‌باشد.
- تأخیر به صورت خطی اعمال می‌شود و تا ۴ روز پس از موعد تمرین می‌توانید پاسخ‌های خود را ارسال کنید.

موفق باشید